

Sjúkrahúsini aftur í brennideplinum

Oddagrein

LANDSSTÝRISKVINNAN í heilsumálum, Helena Dam á Neystabø hevur avgjørt at skerja jättanina til Klaksvíkar Sjúkrahús. Hetta hevur fingið oði í tingfólkini í Norðoyggjum, sum m.a. hava hótt við ikki at atkvøða fyri figgarlógin, verður sjúkrahúsið har við skerdan lut. Tey trý sjúkrahúsini eru eitt afturvendandi kardinalmál tvs. at tað politiskt er sera sera eldfimt. Hvør minnst ikki Asbjørn Joensen, sála, hvussu hann brúkti stóran part av sínum politiska lívi fyri at verja borg um Klaksvíkar Sjúkrahús. Hetta gav eisini at bita, tá samgongur skuldi skipast. Í mong mong ár slapst ikki uttan um sjálvstýrisflokkin, og har var tað so ein óráðvikið treyt, at sjúkrahúsið har norðuri skuldi ikki „nertast“ men heldur mennast og útbýggjast.

NÚ stendur tað so hvørjum frítt at hava sína meining um framtíðar støðuna hjá sjúkrahúsvirkinum. Vit skulu øll somul fyrihalda okkum til spurningin so ella so. Klaksvíkingar gera tað uppá sín máta og út frá sínum fortreytum. Heilsumálaráðharrin somuleiðis og onnur við. Hvar vit enn standa í hesum máli, so er tað rætt av álvara at tosa um rationaliseringar innan henda sektorin eisini. Tvs. hvussu brúka vit pengarnar til sjúkrahúsvirkið skilabest - til frama fyri sjúklingarnar - fyri starvsfólkini og í síðsta enda fyri føroyska samfelagið. Vit fara inn í eina nýggja öld, har politiskur meiriluti er fyri, at vit so við og við skulu klára okkum uttan blokkir. Hetta setir okkum nýggj krav eisini innan sjúkrahúsvirkið.

LANDSSTÝRISKVINNAN hevur sett í út kortið eina nýggja kós, og sum vit duga at siggja, miðjar henda kós eftir, at vit við avmarkaðum midlum mugu til at sleppa okkum av við í fyrsta lagi duplutfunktionir. Í øðrum lagi mugu vit til at gera okkum greitt, hvussu og hvar vit vilja prioritera framtíðar iløgur og rakstur. Tvs. um verandi býtið millum tey trý sjúkrahúsini skal halda fram sum higaritil, ella um tað hereftir verður miðvísar politikur at menna Landssjúkrahúsið, soleiðis at tað í nógv størri mun verður meginsjúkrahúsið fyri allar føroyingar. Norðingar siga korta nei, og tað er ein ærlig sok. Men tað er landsstýriskvinnan í heilsumálum, sum stýrir sjúkrahúspolitikkinum, antin okkum dámar tað ella ikki. Hon hevur fingið álagt hesa ábyrgd og hevur tí eisini skyldu til at liva upp til hana. Og eftir øllum at døma metir hon røttu kósina vera at prioritera LS sum meginsjúkrahús. Áhugavert verður tí at hoyra, hvat politikarar oo. hava at siga til settu „nýggju“ kósina.

Sosialurin

Viðmerking:

Ørskapur á alljósum degi

Bert ein litil viðmerking frá einum miðalhampa fullveldismanni. Alt heilsuverkið, sum tað er, liggur meira ella minni í skeljasorið. Stórar iløgur mugu gerast á hesum økið í næstum. Samfarslókervið skal útbýggjast og endurnýggjast fyri nógvir 10tals milliónir — um tað forslar — komandi árin. Íbúðarneyð er rættuliga farin at gera um seg; serliga í høvudstað-

num, men eisini kring landið alt.

Omanfyri nevndu mál, og fleiri við, eiga øll at loysast á ein virðiligan hátt, um vit skulu ganga fullveldisleiðina. Og tað skulu vit!

Ti hesin peikifingur — ella ávaring — til okkara menn í landstýri og lögtingi. Kanska tað er farið at øra fyri okkara háttvirda lögtingsformanni, nú hann eyðsýnliga er settur í eitt

sturv, sum tykist vera ov stórt fyri hansara format. Men øll hini í okkara fullveldissamgongu mugu nú fara undir at brúka tað, tey í vøggugávu fingi millum oyrum!

At fara undir nýtt lögtingshús fyri 70 milliónir — í hvussu so er — er ikki bara ørskapur sæð frá einum humanistiskum sjónarmiði; tað er eisini klokkeint politiskt-taktiskt sjálmorð!

Undanfórlurnar við at hetta er gomul lögtingssamtýkt, halda ikki. Nú má vit og skil nýttast. Serliga júst nú!

Setið so handan lögtingsformannin upp á pláss, og latið okkum koma víðari á fullveldisleið!

Jens Chr. Carlsson
í hesum málið talsmaður
teirra mongu

Spurningur til Jóannes Eidesgaard

Vit kunnu bert taka til eftirtektar, at tú ikki vilt hava eina vegleiðandi fólkaatkvøðu, sum kundi givið eina greiða ábending um, hvat føroya fólk veruliga ynskir í spurninginum um ríkisfelagsskapin.

Men hvegin skilji eg ikki heilt tina grundgeving, men vónandi kanst tú hjálpa mær á veg.

1. Hvi heldur tú, at fólk

ikkil fara at taka eina vegleiðandi fólkaatkvøðu í álv-ara?

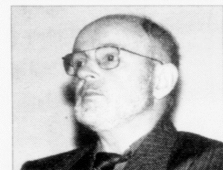
2. Hvi heldur tú, at veljarar hjá Javnaðarflokkinum og Sambandsflokkinum ikki fara á val, tá talan er um at verja ríkisfelagsskapin?

3. Hvør er munurin á nevndu fólkaatkvøðu og fólkaatkvøðuni hjá Høgna Hoydal, sum eisini bert er

vegleiðandi?

4. Er tað ikki sera vanda- mikið at fara undir so týðandi og avgerandi samráðingar um loysing, áðrenn fólkil hevur fingið høvið til at siga sína hugsan?

5. Hvi heldur tú, at bert tey, sum eru ógvuliga heit fyri loysing fara á val, tá ið fleiri meiningakanningar longu hava víst, at ein meiriluti als ikki vil hava

loysing?

Vinaliga
Trygvi F. Guttensen

Um málbrúk

Hepnið betur enn skilið???

»Hepnið var betur enn skilið«. Soleiðis byrjaði Útvarpið ein tíðindastubba, og greiddi frá einum tilburði á Viðareidi har triggir dreingir vórðu tiknir út av brimi og bjargadúr.

Hetta er sera »óheppið« málbrúk, tí ein ein er nóg heppin verður hann neyvan tikið út av brimi.

Lýsingarorðið heppin hevur fingið heilt aðra meining í málbrúkinum í hesum døgum, enn tað, orðið upprunaliga merkti á góðum føroyskum máli, og tað tykist mær at verða stórt spell. Tí við hesum verður málið fátækari.

At vera heppin merkti fyrr at vera fúgur fyri at gera eitthvørt í røttum eynabragði.

Til dømis varð mangan sagt, at ein góður versgangari skuldi vera bæði heppin

og fimur, t.v.s. hann skuldi umframt at verða fimur duga at gera brúk av og samstundis vara seg fyri hvørjari rørlu, skipið gjørdi. Sama er galdandi, tá ein skal leypa í bát í brimi, tú mást leggja teg eftir at vera heppin og leypa til í røttum eynabragði, ert tú óheppin fert tú í havið, og tær eydnast ikki at leypa í bátn.

Mikkjal á Ryggi yrkti sangin »A leikvøllum funnst í forðum« og hann tekur til um teir reyðastu dreingir í Norðum, at teir vóru kvikir og heppir við.

Tað kundi t.d. verið sagt um dreingirnar á Viðareidi at eydnast var betur enn skilið.

Fólk, helst fjølmíðlafólk, eru farin at nýta orðið »hepnast« um eitthvørt, sum eydnast, hetta er ein ræðulig

villa og eigur at verða lúkað burtur sum skjótast.

Mær tykist, at alt verður gjørt fyri ikki at nýta orð, sum bera brá av donskum, sum t.d. lukka ella held. Men tað, hesi orð merkja á donskum, hevur heilt annan týðning, enn hepn merkti á føroyskum fyrr. Um »held« ikki er nóg gott føroyskt, so vælsignaði, finnið okkurt annað, tí at vera heppin er als ikki at vera »heldigur«, tvørturímóti, tær nýtist t.d. als ikki at vera heppin fyri at vinna í happadráttinum, men »heldigur«, hvussu tað so eitur á føroyskum, hava eydnun við, kundi verið sagt í staðin, ella at hava góða spælieyðnu. Teir gomlu kundu vera heldigur í kortspæli, men at vera heppin var treyt fyri at vera góður bjargamaður, og tað er hvør sitt. Teir kundu eis-

ini hava góða seyðaeidnu, góða fiskieyðnu ella góða fólkaeyðnu, men tað hevði als einki við hepn at gera.

Tí at vera heppin er ein dygd, tú kanst venjast til. Men eydnuna hevur tú onga ávirkan á.

Var sagt um onkran í gomlum døgum, at hann var so óheppin, at hann datt á sjógv, so var hetta hent rætt og slætt av kleyvarskapi, men var hann óheldigur og fór niðurímillum var ikki harvið sagt, at tað var hansara egna skuld.

Vónandi fara fjølmíðlafólk at taka hesa viðmerking til eftirtektar.

Við móðurmálskvøðu.

Tórshavn 12.10.1999
Absalon Absalonsen

Kvinna í huganum

Orð: JÁH (y)

Tá tú hugdi í míni eygu
og sá mitt sorgblíðni har
So var tað sum kenslurnar søgdu:
Betri tíðir biða at tær.

Skrivað á mínum hjartað
í huganum tú vart mín
Eg nú havi lært tað
eg bert kann yrkja til tín.

Lesið eisini Sosialin
á Internetinum

www.sosialurin.fo